

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

**Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Březnice,
Rožmitálská 340**

Rožmitálská 340, Březnice 262 82

Identifikátor školy: 600 007 871

Termín konání orientační inspekce: 9. – 11. ledna 2001

Čj.	026 25/01-5102
Signatura	ob5fu233

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Vyšší odborná škola a střední odborná škola, Březnice, (IČO 61 100 277) je příspěvkovou organizací. Je školou s právní subjektivitou, která je zřízena MŠMT ČR a dle rozhodnutí č. j. 23 381/2000-21 o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 13. července 2000 sdružuje pět součástí (Vyšší odbornou školu, Střední odbornou školu, Domov mládeže, Školní jídelnu a Školní hospodářství). Orientační inspekce byla zaměřena na část s názvem Střední odborná škola (IZO 000 069 264), jejíž kapacita je 240 žáků. Tato kapacita je dle zahajovacího výkazu Škol (MŠMT) V 7-01 naplněna na 66,25 %. Jedná se o 159 žáků ve školním roce 2000/2001 ve třech studijních oborech. Prvním oborem je Agropodnikání (41 41 M/001) s počtem žáků 86 ve čtyřech třídách, druhý obor je Pěstitelstvo – Chovatelský – podnikání (41 41 M/003) s počtem žáků 63 ve dvou třídách a třetím oborem je Rostlinolékařství (41 04 M/001) s počtem žáků 10. Tito žáci jsou spojeni do jedné třídy (2. AR) s žáky oboru Agropodnikání.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Hodinová dotace pro výuku předmětu odpovídá schváleným učebním plánům. Obsah učiva je rozplánován dle platných učebních osnov do tematických plánů, které zajišťují kontinuitu probíraného učiva v jednotlivých ročnících. Jejich vypovídací hodnota je velmi dobrá po stránce obsahové, časovým rozčleněním učiva se plány nezabývají. Kontrolou bylo zjištěno, že bezprostřední příprava vyučující na jednotlivé hodiny je promyšlená a pečlivá. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuku předmětu zajišťuje jedna vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Po stránce personální jsou podmínky zajištěny příkladně.

Hospitované hodiny proběhly ve standardně zařízených kmenových učebnách s průměrnou estetickou úrovní. Třídy nejsou nijak upraveny vzhledem ke specifikám daného předmětu, z tohoto hlediska je jejich prostředí pro výuku nepodnětné. V učebnách chybí didaktická technika jako stabilní součást vybavení. Všichni žáci mají k dispozici učebnice, které však byly při výuce použity ojediněle. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou na průměrné úrovni. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Ve sledovaných hodinách použila vyučující rozmanité metody a formy práce, které byly vhodně zvoleny vzhledem ke věku žáků i výukovým cílům. Organizační struktura vyučovací jednotky byla promyšlená, pokyny vyučující jasné a srozumitelné. Na konci většiny sledovaných hodin chyběl prostor pro závěrečnou systematizaci a procvičení učiva. Ve dvou vyučovacích hodinách převládal časově rozsáhlý výklad vyučující bez využití předchozích znalostí žáků, část hodin trpěla malou názorností. V převažující části hodin byl žákům vytvářen dostatečný prostor pro aktivní učení. Při samostatné práci bylo zohledněno jejich individuální pracovní tempo. Jazyková a slohová část učiva byla interpretována věcně správně (literární složka předmětu nemohla být vzhledem k rozvrhu hodin sledována) se zjevnou snahou demonstrovat využití nových poznatků v každodenní praxi. Spojení teorie a praxe v části hodin vhodně podpořily i zvolené pomůcky (např. vyplňování tiskopisu žádosti o vydání cestovního pasu, práce s konkrétním textem - inzerát, žádost o přijetí do zaměstnání atd.). Žáci dostávali prostor pro vyjádření vlastního názoru včetně možnosti alternativního řešení zadaných úkolů. Didaktická technika nebyla v hospitovaných hodinách použita. Součástí výuky předmětu je

i individuální zpracování celoročního projektu - práce na dané téma, které mají žáci zadáno na začátku školního roku. Celkově byly organizace, metody a formy výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Vstupní motivace měla formu sdělení obsahu hodiny. Z průběžné motivace převažovala aktualizace učiva a uvádění příkladů z praxe. K hodnocení žáků bylo využito tradičních forem zkoušení, klasifikační archy sledovaných tříd potvrzovaly dostatečné množství podkladů pro klasifikaci. Průběžné i závěrečné verbální hodnocení výkonu žáků se objevovalo jen ojediněle. Také využití zpětné vazby bylo zastoupeno v malé míře. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Ve všech sledovaných hodinách panovala klidná a příjemná pracovní atmosféra, ve které se projevila jasně stanovená a dodržovaná pravidla jednání. Svým kultivovaným jazykovým projevem i vystupováním je vyučující pro žáky vhodným vzorem. Vzájemná komunikace probíhala v ovzduší důvěry, žáci se neobávali vyjadřovat v diskusi své názory. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách českého jazyka a literatury hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka předmětu byla sledována ve třech studijních oborech Střední odborné školy. Časová dotace v týdnu odpovídala schváleným učebním plánům daných vzdělávacích programů. Pro výuku předmětu v jednotlivých ročnících mají učitelé zpracovány navazující tematické plány, které jsou vedením školy vyžadovány a mají velmi dobrou obsahovou úroveň. Podrobně jsou zde rozepsána jednotlivá témata s přiřazením počtu hodin výuky, chybí zde však časové rozvržení v rámci školního roku. Obsahově tyto plány odpovídají učebním osnovám. Sledovaná příprava vyučujících měla kromě dvou hodin průměrnou úroveň. Představovala vybrané příklady k procvičení opakované látky nebo k procvičení nového učiva. Pouze ve dvou sledovaných hodinách měla příprava velmi dobrou až příkladnou úroveň, neboť obsahovala převážně prvky aktivního učení a práce žáků. Učitel řídil jejich práci. Souhrnně byly plánování a příprava hodnoceny jako průměrné.

Výuka matematiky byla zajišťována dvěma vyučujícími s příslušnou pedagogickou i odbornou způsobilostí. Personální podmínky byly příkladně zajištěny.

Sledované vyučované hodiny matematiky probíhaly v kmenových učebnách, které měly průměrnou estetickou úroveň (starší typy tabulí i lavic). V jedné učebně byly závěsné názorné matematické tabule pro výuku, v ostatních třídách již nebyl k dispozici žádný podnětný materiál. Přesto, že byly třídy vybaveny ve sledovaných prostorách zatemněním a elektricky stahovaným plátnem, nebyl ani jednou použit zpětný projektor či jiná didaktická technika. K dispozici byl na stálo umístěný zpětný projektor pouze v jedné třídě. Při výuce nebyly použity žádné názorné pomůcky. Ve všech částech sledovaných hodin převažovala práce vyučujících s křídou a tabulí. Žáci měli k dispozici školní sešity, osobní kalkulátory a matematické tabulky. Školou doporučené učebnice žáci při výuce nepoužívali. Vyučující z nich vybírali příklady pro domácí cvičení. Celkově byly psychohygienické a materiální podmínky hodnoceny jako průměrné. Slabým místem je zastaralé vybavení kabinetu matematiky (chybí podnětné a nové pomůcky).

Organizace, metody a formy výuky byly hodnoceny jako průměrné. Ve sledovaných hodinách převládala frontální práce žáků, kde vyučující velmi dobře aktivně pracovali, ale žáci pasivně

přijímali sdělovaná fakta, nebo pouze doplňovali návodné otázky jednoslovnými odpověďmi. Při zadávání čtvrtletní písemné práce nebo krátké kontrolní písemné práce byly příklady vždy ústně diktovány a současně psány vyučujícím na tabuli (metoda neefektivní, zdlouhavá). V jedné sledované vyučované jednotce byla velice dobře použita forma práce ve dvojicích. Vyučující měl velmi dobře připravená zadání úloh, která po stručném motivačním vysvětlení rozdál a potom již řídil a kontroloval samostatnou práci žáků.

Struktura sledovaných hodin byla postavena na základě respektování didaktických zásad. Jednotlivé části měly motivačně rozdílnou úroveň. Vstupní motivace v úvodu hodin představovala pouze oznámení cíle hodiny. Klasifikace byla prováděna na velmi dobré úrovni při ústním i písemném zkoušení. V dalším průběhu hodiny se motivační prvky neobjevovaly. Práce se soustředila na mechanické počítání zadaných úloh. Hodnocení a motivování byli hlavně žáci zvládající rychlé řešení. Pouze ve dvou sledovaných hodinách byli žáci vedeni k samostatné práci jinými formami a metodami než společným řešením úloh. Celkově měly motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Verbální projev vyučujících měl velmi dobrou úroveň. Všechny shlédnuté hodiny probíhaly v příjemné atmosféře vzájemné důvěry. Žáci respektovali osobnost učitelů. Sledovaná a dohodnutá pravidla byla žáky respektována. Navyknutá menší míra aktivity žáků měla vliv na kvalitu a způsob odpovědí (časté nepřesnosti a neúplnost odpovědí). Interakce a komunikace měly ve sledovaných hodinách velmi dobrou úroveň.

Celkově byla výuka matematiky hodnocena jako průměrná

Blok předmětů humanitního zaměření (psychologie, právo)

Kontrolní hospitace se uskutečnily v předmětech psychologie a právo. Časová dotace pro výuku těchto předmětů odpovídá schváleným učebním plánům. Obsah učiva uváděný v tematických plánech koresponduje s platnými učebními osnovami. V předmětu psychologie je plán zpracován po obsahové stránce podrobně, v předmětu právo pouze rámcově bez zřetelnějšího rozdělení obsahu učiva tematických celků do jednotlivých hodin. Časovým rozplánováním učiva v rámci školního roku se předložené tematické plány nezabývaly. Vyučující obou předmětů byli na výuku připraveni velmi dobře po stránce obsahové, v případě psychologie byla náležitá pozornost věnována i části metodické. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Výuka předmětu psychologie je zabezpečena vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Předmět právo je vyučován způsobem po stránce pedagogické, z hlediska odborné způsobilosti nesplňuje vyučující předepsaná kritéria. Celkově jsou personální podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré. Navštívené kmenové učebny, ve kterých probíhala výuka předmětu právo, splňovaly psychohygienické zásady, nebyly však nijak motivující a podnětné. Ve třídách chyběla didaktická technika i další pomůcky. Tento stav materiálního zázemí se následně projevil v nedostatečném naplňování principu názornosti. Výuka sledovaných hodin psychologie byla realizována ve speciální učebně, kde byla k dispozici audiovizuální technika. Umístění židlí po obvodu prostorově málo vyhovující učebny bez lavic umožnilo interaktivní způsob výuky formou motivační hry. Materiální a psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Výuka předmětu právo byla vedena klasickým způsobem, při kterém dominoval připravený, promyšlený a strukturovaný verbální výklad učitele. V jedné vyučovací hodině se mu podařilo aktivizovat žáky uváděním příkladů z praxe a frontálně kladenými otázkami. V další hodině vznikl prostor pro tvůrčí zapojení žáků do výuky jen sporadicky a ve velmi malé míře. Žáci

byli převážnou část vyučovací jednotky jen pasivními zapisovateli poznámek, které jim vyučující diktoval.

Velmi vhodně zvolila na úvod tematického celku formu motivační hry vyučující psychologie. Navozením modelové situace se jí podařilo zapojit žáky do výuky aktivním způsobem. Ti pak pracovali ve skupinách, učili se zásadám věcné a kultivované argumentace a diskuse, byli nuceni zaujmout a obhájit svá stanoviska. Vyučující velmi dobře zvládla sledované hodiny i po stránce organizační. Organizace, metody a formy výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

V hospitovaných hodinách psychologie prolínaly motivační prvky celým vyučovacím procesem. Slabším místem bylo hodnocení výkonu jednotlivých žáků na konci hodin, které nebylo provedeno v dostatečném rozsahu. V předmětu právo byla motivace zastoupena především v podobě sdělení programu vyučovacích hodin a v aplikaci učiva v praktickém životě. V závěru hodin zcela chybělo hodnocení výkonu žáků. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Velmi dobrá interakce a komunikace se projevila v hodinách psychologie. Vyučující se vytvářením dostatečného prostoru pro diskusi dařilo rozvíjet komunikativní dovednosti žáků. V průběhu hodin byla zaznamenána příjemná tvůrčí atmosféra vzájemné důvěry, žáci akceptovali dohodnutá pravidla a o výuku projevovali živý zájem. Komunikativní schopnosti vyučujícího předmětu právo byly na dobré úrovni. Výuka probíhala v klidné atmosféře, projevy nežádoucího chování se neobjevily. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově byla kvalita výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis a hospodářský zeměpis

Hospitované předměty jsou dotovány počtem vyučovacích hodin dle předepsaných schválených učebních plánů studijních oborů. Vyučující předmětu hospodářský zeměpis zařadil na základě rozhodnutí ředitele školy do časového tematického plánu celek „živelné katastrofy“ tak, jak to předepisuje pokyn MŠMT k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů č.j. 34 776/98-22. V souladu s metodickým pokynem k zařazení učiva „úvodu do světa práce“ do vzdělávacích programů středních škol, vydaného MŠMT pod č.j. 22 067/2000-2 byl zařazen do tematického plánu tematický celek „hospodářská struktura regionu“. Tematický plán, který vyučující sestavil pro výuku předmětu Hospodářský zeměpis, je ve vyučovacích hodinách plněn. V předmětu dějepis nebyla učební látka podle zápisu v třídní knize řazena chronologicky. Pět vyučovacích hodin, které byly věnovány opakování a shrnutí, způsobilo, že není přesně plněn zpracovaný časový tematický plán předmětu. Bezprostřední příprava učitele na výuku má vyšší úroveň v hospodářském zeměpisu. Plánování a příprava měly průměrnou úroveň.

Vyučující je pedagogicky a odborně způsobilý pouze k výuce zeměpisu. Pro výuku dějepisu je pouze pedagogicky způsobilý. Celkově byly personální podmínky hodnoceny jako velmi dobré.

Učitel zpracoval pro žáky ve formě přehledných tabulek statistické údaje o jednotlivých státech všech kontinentů. Ve vyučovacích hodině pracovali žáci v lavici se školními atlasy, ve všech hodinách byla instalována v učebně mapa. Intenzivně pracovali žáci s tabulkami, které vyhotovil učitel předmětu. Pro výuku dějepisu jsou používány mapy a učebnice, které však nemají všichni žáci. Ve výuce nelze pracovat s atlasy, žáci je též nevlastní. Zpětný projektor, jehož využití se nabízelo k zadání otázek pololetního opakovacího testu, nebyl ve výuce použit.

Materiální podmínky měly průměrnou úroveň.

Jedna vyučovací hodina dějepisu nebyla vhodně členěna, příliš času bylo věnováno zadávání obsažného opakovacího testu. Na sdělení správných odpovědí nezbývalo dostatečné množství času. Dojem z učebny, ve které výuka probíhala, narušoval nepořádek v zadní části třídy. Psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako průměrné.

Ve vyučovacích hodinách hospodářského zeměpisu byla zcela evidentní snaha učitele o oživení některých vědomostí ze základní školy. Opakování, které bylo součástí každé vyučovací hodiny, podporovalo zapamatování informací. Na probrání nové učební látky pak ale nezbývalo učiteli dostatek času. Z tohoto důvodu nedošlo k závěrečnému shrnutí a zařazení nových poznatků do souvislostí. Organizace výuky umožnila všem žákům se prosadit a uplatnit své poznatky a zkušenosti. Výuka dějepisu probíhala tradičním způsobem, učitel vykládal a žákům diktoval poznámky k zaznamenání do sešitů. Oblast organizace, forem a metod výuky byla hodnocena jako průměrná.

Velmi dobře motivoval učitel v úvodu výkladové části v hodině hospodářského zeměpisu zařazením slovních spojení, literatury, které mají k učební látce určitý vztah. Mezipředmětové vztahy vhodně využil ve vyučovacích hodinách dějepisu i hospodářského zeměpisu. Opakování a zkoušení navazovalo ve všech vyučovacích hodinách na probírané učivo, hodnocení zkoušenému žákovi učitel zdůvodnil a sdělil před kolektivem třídy. Klasifikaci písemných testů provádí vyučující bodovým systémem. Pro celkové hodnocení žáků má v obou předmětech dostatek podkladů. V oblasti motivace a hodnocení byla pozitiva a negativa v rovnováze.

Hospitované hodiny měly klidný průběh, žáci s učitelem spolupracovali. Vyučující má u žáků přirozenou autoritu, což se projevilo klidem a kázní ve vyučovacích hodinách. Komunikace a interakce měly celkově průměrnou úroveň.

Výuka hospodářského zeměpisu a dějepisu měla průměrnou úroveň.

Blok ekonomických předmětů

Hospitační činnost byla uskutečněna v předmětech ekonomika odvětví, ekonomika a podnikání, praxe, hospodářská korespondence a marketing ve čtyřletých studijních oborech. Časová dotace odpovídala ve všech hospitovaných předmětech schválenému učebnímu plánu. Učební osnovy předmětů byly vyučujícími rozpracovány do velice podrobných časových tematických plánů. Plnění plánů obě učitelky průběžně sledovaly. Zápisy v třídních knihách a sešitech žáků svědčily o tom, že jsou plány naprosto přesně naplňovány. Také bezprostřední příprava učitelek na výuku je důkladná a kvalitní. Zpracovávají studijní materiály, připravují vzorové písemnosti a instruktážní materiály pro žáky školy. Plánování a příprava výuky měly příkladnou úroveň.

Obě vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilé. Personální podmínky byly příkladně zajištěny.

Výuka předmětu hospodářská korespondence probíhala v odborné učebně s dvanácti počítači propojenými v síti. Pro výuku některých tematických celků tohoto předmětu je využitelná též učebna s elektronickými psacími stroji. V obou učebnách jsou také uskutečňovány vyučovací hodiny předmětu praxe. Tyto výukové prostory vyhovují psychohygienickým zásadám. Kmenové učebny, využívané pro výuku ekonomických předmětů, jsou vybaveny žákovským nábytkem, prostředí není vzhledem k nedostatku pomůcek a studijních materiálů dostatečně podnětné. Promítací plocha a zatemnění umožnily účelné využití zpětného projektoru ve všech hospitovaných hodinách ekonomiky a marketingu. Materiální a psychohygienické podmínky

měly průměrnou úroveň.

Na počátku každé vyučovací jednotky učitelky seznámily žáky s cílem hodiny a téma zapsaly na tabuli. V každé třídě bylo na tabuli zapsáno také číslo vyučovací hodiny a datum. Nové informace byly žákům sdělovány srozumitelně a ve vhodném tempu. Čas vyučovací hodiny byl efektivně využíván, jen v jedné vyučovací hodině nevytvořila učitelka dostatečný prostor pro závěrečné opakování. Učivo bylo aktualizováno a uváděno vyučujícími do souladu s novelizovanou legislativou, účinnou k 1. lednu 2001. Organizace, formy a metody výuky měly velmi dobrou úroveň.

Znalosti a dovednosti žáků prověřovala a hodnotila vyučující ekonomiky a marketingu. Jasně a srozumitelně formulovala otázky, na které žáci odpovídali. Zadávané otázky navazovaly na předešlé učivo a byly vytvářeny podmínky pro plynulý přechod k následující problematice. Klasifikace byla veřejná a objektivní, v jednom případě nebyla dostatečně zdůvodněna. Klasifikovány jsou ústní i písemné projevy žáků a vyučující má výslednou klasifikaci dostatečně podloženou. Hodnocení žáků je vyvážené: napomenutí od učitele měla vždy vhodnou formu a zároveň byla oceňována snaha žáků a jejich pokroky. Motivace a hodnocení byly hodnoceny jako nadprůměrné.

Atmosféra ve vyučovacích hodinách byla klidná, bez rušivých prvků. Žáci se mohli vyjadřovat k probírané učební látce, mohli velmi dobře uplatnit své poznatky a zkušenosti, vstupovat do výkladu. Vše svědčilo o tom, že obě vyučující mají se svými žáky dobré vztahy. Více pozornosti by zasloužil ústní projev některých žáků, kteří nepoužívali ve vyučovacích hodinách spisovný jazyk. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako nadprůměrná.

Výuka hospitovaných ekonomických předmětů byla hodnocena jako velmi dobrá.

Blok odborných zemědělských předmětů

Ve skupině zemědělských předmětů bylo vykonáno 11 hospitací, které obsáhly převážnou část odborných předmětů vyskytujících se v učebních plánech, tj. pěstování rostlin, chov zvířat, zoohygiena a prevence, základy mechanizace, praxe, motorová vozidla a ochrana rostlin. Do hospitovaných hodin byly rovněž zahrnuty všechny studijní obory školy, tj. 41-41-M/001 Agropodnikání, 41-41-M/003 Pěstitelství-chovatelství se zaměřením na podnikání a 41-04-M/001 Rostlinolékařství.

Plánování a příprava výuky vychází ze zpracovaných tematických plánů, které ve všech případech odpovídaly svou náplní příslušným platným osnovám jednotlivých předmětů. Soulad výuky s tematickými plány byl v pořádku až na jeden případ, kdy časové zařazení probírané výuky plánu neodpovídalo. Úroveň zpracování tematických plánů je velmi dobrá, všechny předložené plány byly schváleny ředitelem školy a projednány v předmětových komisích. Pouze v jednom případě byly zaznamenány formální nedostatky v plánu, jednalo se o pouhý výčet probíraných témat. Vlastní příprava vyučujících na vyučování byla na vysoké úrovni jak po stránce obsahové, tak po stránce metodické, což se projevilo ve zvládnutí jednotlivých vyučovacích jednotek. Celkově byla oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Během inspekce byly ve skupině zemědělských odborných předmětů hospitovány hodiny celkem u šesti vyučujících. Všichni vyučující mají pro výuku jim přidělených předmětů jak odbornou, tak pedagogickou kvalifikaci. Z tohoto pohledu byly personální podmínky výuky hodnoceny jako vynikající.

Materiální podmínky z hlediska vybavení učeben byly ve sledovaných hodinách dobré. Všechny

učebny byly vybaveny elektrickým zatemněním, elektricky ovládanou promítací plochou, klasickou tabulí a nábytkem. Jedna učebna byla vybavena videorekordérem.

Z hlediska vybavení a použití materiálních pomůcek a didaktické techniky ve vyučovacím procesu byla situace poněkud horší. Kromě jednoho použití videopřehrávače byly sporadicky použity drobné trojrozměrné pomůcky, vybavení žáků učebnicemi není kompletní, někteří žáci si učebnice nekoupili, čímž je značně omezena jejich použitelnosti ve výuce. Při prohlídce školy bylo zjištěno, že vybavení pomůckami pro výuku odborných předmětů je na úrovni jiných škol tohoto typu a je tedy poměrně dobré. Materiální podmínky výuky sledovaných předmětů byly hodnoceny jako průměrné.

Psychohygienické podmínky ve sledovaných vyučovacích hodinách dané prostředím učeben a jeho podnětností pro výuku a podmínky, vytvářené vyučujícími, jako je členění hodin, tempo výuky, prostor pro relaxaci žáků, střídání náročných partií s úseky oddechovými a celková atmosféra sledovaných vyučovacích jednotek byly hodnoceny jako velmi dobré.

Ve většině sledovaných hodin uplatňovali vyučující převážně tradiční členění vyučovacích jednotek. V některých hodinách byly uplatňovány i některé jiné než zcela tradiční metody, zvláště v oblasti prověřování a procvičování učební látky. Ve většině sledovaných hodin byla patrná značná snaha vyučujících o aktivizaci žáků, velmi často byly používány návaznosti na dříve probíranou látku nebo na jiné předměty. Po odborné stránce byla výuka vedena na vysoké úrovni, všichni vyučující jsou po odborné stránce díky osobním provozním zkušenostem velmi dobře vybaveni pro odbornou výuku.

Z hlediska časového členění vyučovacích jednotek byly jednotlivé hodiny členěny účelně, efektivně, byl dáván přiměřený prostor pro všechny základní části vyučovacích jednotek. U většiny vyučovacích hodin byl dán dostatečný prostor pro shrnutí a závěrečné opakování probraného učiva. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

V oblasti motivace a hodnocení byly sledované hodiny značně nevyrovnané. V některých případech byla motivační část hodiny na velmi dobré úrovni a žáci byly motivováni během celé hodiny neustálým poukazováním na praktickou využitelnost probírané problematiky. V některých dalších hodinách měla motivace slabou úroveň. Hodnocení účinnosti vyučovacího procesu ověřováním žákovských znalostí, ať už klasifikované či ne, bylo samozřejmou součástí vyučovacích jednotek. V jednom předmětu byla pravidelně jmenovitě hodnocena aktivita žáků a ve výrazných případech byla i klasifikována. Žákovské výkony byly ve většině případů slovně hodnoceny před celou třídou. Jedenkrát se vyskytlo i využití sebehodnocení žáků. Úsek motivace a hodnocení byl hodnocen stupněm velmi dobrý.

V oblasti interakce a komunikace je ve vyučovacích hodinách patrný návyk žáků na určitá pravidla vzájemného chování mezi žáky a vyučujícími a toto chování je postaveno na vzájemném respektování osobnosti a slušnosti. Pokud se týká rozvoje komunikativních dovedností u žáků a vytváření prostoru pro vyjádření vlastního názoru, je těmto jevům věnována průměrná pozornost diferencovaně u jednotlivých vyučujících. Osobnost učitelů, úroveň jejich vztahu k žákům, úroveň jejich verbální i neverbální komunikace je na velmi dobré úrovni, která je dána jejich odbornou i pedagogickou způsobilostí i jejich osobními individuálními předpoklady. Oblast interakce a komunikace ve vyučovacím procesu byla hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita výuky ve sledovaných vyučovacích jednotkách skupiny odborných zemědělských předmětů byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech český jazyk a literatura, psychologie a právo, blok ekonomických předmětů a blok odborných předmětů hodnocena jako velmi dobrá. V předmětech matematika, dějepis a hospodářský zeměpis byla kvalita hodnocena jako průměrná. Nejslabším místem mezi kontrolovanými jevy byly materiální a psychohygienické podmínky. Pozitivně bylo hodnocena hlavně příprava pracovníků na vyučování.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobý výhled a koncepční záměry školy vyplývají z písemně zpracovaného materiálu s názvem Celoroční pracovní plán školy 2000/2001, který byl projednán na schůzi pedagogické rady dne 28. srpna 2000. V úvodní části jsou popsány velmi dobře úkoly pro daný školní rok, které vycházejí z koncepčních záměrů vedení školy. Tyto záměry však nejsou písemně zpracovány. Jedná se o budování vzdělávacího programu pro další období s možností operativně reagovat na přesuny pracovních sil v rámci budoucí otevřené Evropy a nároky na jejich kvalifikaci. Vedení školy na základě jednotlivých optimalizačních kroků MŠMT ČR ve spolupráci se sociálními partnery připravilo návrh změny ve struktuře vyučovaných oborů, včetně změny názvu školy. Tento návrh byl zřizovatelem schválen a dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 23 381/2000-21, s účinností od 1. září 2000, může škola vyučovat pět kmenových oborů na Střední odborné škole a jeden obor na Vyšší odborné škole. Pro úplnou realizaci výuky nově zaváděných oborů (Výpočetní technika, Sociální činnost) od 1. září 2001 musí vedení ještě splnit úkoly, které jsou obsaženy ve výše zmíněném roční plánu (například dokončit materiální zázemí pro výuku výpočetní techniky, zajištění praxe pro sociální činnost). Plánování je pojato jako ucelený systém, který vychází z prioritního záměru odpovídající vzdělávací nabídky potřebám regionu. V době konání inspekční činnosti probíhala výuka podle schválených učebních plánů, které vyhovují potřebám a zájmům žáků. V souladu s organizací školy a ročním plánem školy jsou velmi dobře zpracovány plány výchovného poradce, plány exkurzí. Slabším místem je plánování činnosti předmětových komisí.

Celkově bylo plánování hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Organizace školy není dána uceleným jedním organizačním řádem, ale je stanovena po částech dle jednotlivých součástí školy. Koordinaci organizování jednotlivých úseků zajišťuje vedení školy operativním řízením pomocí poradního sboru, kde jsou zastoupeni vedoucí pracovníci jednotlivých úseků a předsedové předmětových komisí. Tato organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Kompetence vedoucích pracovníků jsou velmi dobře písemně zpracovány do jejich náplní práce. Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je vedena, formální nedostatky byly zjištěny u třídních výkazů a protokolů o opravných zkouškách (chybně opravený zápis klasifikace a chybějící razítko u protokolu u opravné zkoušky 2. AR, chybí podpis u opravné zkoušky 3. BA). Řád školy obsahuje práva i povinnosti žáků a je vyvěšen v každé kmenové učebně. Organizace vyučování je stanovena rozvrhem hodin, který odpovídá požadavkům vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění

pozdějších předpisů. (Mezi 6. a 7. vyučovací hodinou není stanovena přestávka, neboť tyto hodiny jsou vždy vedeny jako přestávky na oběd.) Ředitel školy účinně využívá poradní orgány školy, i když převážnou část spolupráce a řízení těchto pracovníků přesouvá do jednání poradního sboru ředitele. Zápisy z pedagogických rad mají průměrnou vypovídací hodnotu. Slabším místem je zadávání úkolů a jejich kontrola plnění bez uváděných termínů. Zápisy předmětových komisí mají pouze vyhovující vypovídací hodnotu a dle zápisů je jejich činnost spíše formální. Žáci mají možnost spolupodílet se na řízení školy pomocí Studentského parlamentu, jehož činnost i požadavky vedení školy akceptuje v rámci možností školy. Funkční vnitřní informační systém je založen při menším počtu zaměstnanců na osobním kontaktu, informačních nástěnkách pro pracovníky i žáky. Využíván je školní rozhlas, písemné oběžníky, pracovní porady a vnitřní počítačová síť s využitím elektronické pošty. Tyto široké možnosti předávání informací a kontaktů zajišťují velmi dobrou kvalitu vnitřního informačního systému, včetně předávání podnětů a připomínek pracovníků a žáků školy. Informovanost rodičů je zajišťována třídními schůzkami, které se konají dvakrát ročně (výbor Sdružení rodičů čtyřikrát ročně) a dny otevřených dveří, které se konají čtyřikrát ročně. Nepřítomným rodičům ne třídních schůzkách předává škola v nutných případech informace písemnou formou. Širší veřejnost je často informována o akcích školy v místním, okresním i regionálním tisku.

Výroční zpráva o činnosti školy a výroční zpráva o hospodaření školy poskytuje přehledné a úplné informace dle § 17e, odst. 2 a 3, zákona č. 564/1990 Sb, o státní správě a samosprávě, ve znění pozdějších předpisů, včetně velmi dobře zpracované části hodnotící úspěchy školy i nedostatky.

Jediným větším nedostatkem bylo zjištěno porušení §1 odst. 4 vyhlášky č. 354/1991 Sb. a to tím, že u kulatého razítka školy na úředních dokumentech není shodný název školy s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě.

Celkově bylo organizování hodnoceno jako velmi dobré. Slabším místem organizace bylo vedení a zápisy předmětových komisí.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy používá při osobním kontaktu liberální přístup s velkou možností diskuse. V ostatních případech převládá demokratický styl řízení, který umožňuje vedení školy operativně řídit jednotlivé součásti i školu jako celek. Příkladně je propojeno plánování s operativním řízením (písemné záznamy ředitele školy a přípravy na veškerá jednání). Vedení školy vytvořilo příznivou pracovní atmosféru ve škole s velmi dobrým využitím odborných i pedagogických schopností pracovníků. Ve sledovaných předmětech pouze dva vyučující neměli odbornou způsobilost pro výuku (právo a dějepis). Další vzdělávání pracovníků není formou dlouhodobého plánu zpracováno. Vedení školy umožňuje studium specializačního studia pro výchovného poradce, studia německého jazyka a odborné způsobilosti v oblasti ekonomicko-správní. Pracovníci mají dále možnost se účastnit kurzů a seminářů podle potřeby školy a jejich zájmu. Tento systém řeší dobře střednědobé a krátkodobé cíle v oblasti dalšího vzdělávání, ale nikoliv dlouhodobé. Kritéria hmotné stimulace pracovníků (kritéria pro osobní příplatky a mimořádné odměny) jsou všem pracovníkům známá a jsou zapracována do kolektivní smlouvy. Vzhledem k finančním možnostem školy jsou přiměřeně rozdělena pro pedagogické a nepedagogické pracovníky.

Celkově bylo vedení a motivování pracovníků hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly je tvořen plánem vedoucích pracovníků. Tyto plány zahrnují uceleně kontrolu oblasti vzdělávání, výchovy, povinné dokumentace školy, hospodaření a práci jednotlivých nepedagogických úseků. Plnění plánů je pracovníky stručně zaznamenáno, ale bez přijatých opatření ke zjištěným výsledkům. (Chybí termíny následných kontrol pro zjištění, zda byly nedostatky odstraněny.) Plán počtu hospitací je dostatečný a v třídních knihách jsou hospitace řádně zaznamenávány. Zápisy se závěry jsou s vyučujícími projednávány a jimi podepisovány. Hospitační záznamy obsahují výčet dílčích kladů a záporů ve sledované hodině. Jejich analýza, celkové hodnocení vyučovací hodiny a opatření k nápravě zjištěných nedostatků však většinou uváděny nejsou. Kontrola práce předmětových komisí není zahrnutá v plánu, a tudíž není ani přímo vedením školy prováděna. (To dokládá slabé místo v rámci sledované oblasti organizování.) Pro kontrolu kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků používá vedení své vlastní kontrolní testy jako evaluačního nástroje.

Celkově byla oblast kontroly hodnocena jako průměrná. Vedení školy má rezervy v evidenci a uplatňování kontrolních závěrů.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení byla ve třech sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá (Plánování, Organizování, Vedení a motivování) a v jedné oblasti jako průměrná (Kontrolní mechanismy).

Celkově byla kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.23 381/2000-21 ze dne 13. července 2000.
- Změna zřizovací listiny, Dodatek č. 4, čj. 18 819/2000-21 ze dne 5. května 2000.
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 7-01.
- Celoroční pracovní plán školy 2000/2001.
- Učební plány a učební osnovy sledovaných vyučovaných studijních oborů.
- Školní řád.
- Katalogy a třídní knihy.
- Personální dokumentace pracovníků školy.
- Rozvrh hodin.
- Hospitační záznamy.
- Časové tematické plány učiva.
- Výroční zpráva o činnosti školy a Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 1999/2000.
- Podkladová inspekční dokumentace.
- Záznamy z pedagogických rad, pracovních porad, zápisy předmětových komisí.
- Protokoly o přijímacím řízení, maturitních zkouškách, opravných zkouškách.
- Plány kontrolní činnosti vedoucích pracovníků (ředitele a zástupce ředitele).

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Na základě hodnocení šesti sledovaných předmětů nebo skupin předmětů byly plánování a příprava hodnoceny dvakrát jako průměrné, třikrát jako velmi dobré a jednou jako vynikající. Celkově u plánování a přípravy převažují pozitiva nad negativy. Personální podmínky byly dvakrát hodnoceny jako velmi dobré a čtyřikrát jako vynikající. Pouze ve dvou sledovaných předmětech (právo a psychologie) chyběla vyučujícím odborná způsobilost. Materiální vybavení didaktickou technikou, podnětnost a estetičnost učeben byly nejslabším místem podmínek pro vzdělávání. V každém sledovaném předmětu byly hodnoceny materiální podmínky jako průměrné. U psychohygienické podmínek byly pětkrát negativa a pozitiva v rovnováze a jednou byly hodnoceny jako velmi dobré. Celkově byly materiální a psychohygienické podmínky hodnoceny jako průměrné.

Podmínky školy pro výuku byly celkově hodnoceny jako průměrné

Průběh vzdělávání

Organizace, metody a formy výuky měly celkově velmi dobrou úroveň. Dvakrát byly hodnoceny jako průměrné a čtyřikrát jako velmi dobré. Motivace a hodnocení měly čtyřikrát průměrnou úroveň, jednou velmi dobrou a jednou vynikající. Motivační prvky byly v časté míře používány, ale podnětnost prostředí s pouze vyhovujícím množstvím didaktické techniky a pomůcek však zhoršovala výslednou snahu pracovníků. Hodnocení mělo velmi dobrou úroveň. Celkově měly motivace a hodnocení průměrnou kvalitu. Komunikace a interakce byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. Jednou byly hodnoceny jako průměrné, čtyřikrát jako velmi dobré a jednou jako vynikající. Příkladně se ve všech sledovaných předmětech projevovala velice pozitivní komunikace mezi učiteli a žáky a v odborných blocích erudovaný přístup vyučujících k výuce.

Celkově byl průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

Řízení školy

Plánování bylo hodnoceno jako velmi dobré. Přesto, že dlouhodobá strategie není písemně vedením školy zpracovaná, jsou dlouhodobé priority v celoročním plánu školy a ve výroční zprávě velmi dobře zachyceny. Jako základní prvek je velmi dobře řešen problém rozvoje vzdělávací nabídky školy v součinnosti se všemi sociálními partnery a požadavky trhu. Důležité je však pro splnění cíle dodržení naplánovaných úkolů po stránce materiální, personální a zajištění odpovídajících praxí.

Úroveň organizování byla hodnocena jako velmi dobrá. Systém řízení jednotlivých úseků přes vedoucí pracovníky s příslušnými kompetencemi je jasný a funkční. Vedení a motivování pracovníků je založeno na velmi dobré znalosti interpersonálních vztahů a příkladně úrovni komunikativnosti vedoucích pracovníků. Slabším místem je neplánování systému dlouhodobého vzdělávání pracovníků.

Kontrolní práce vedoucích pracovníků je naplánována a písemně zpracována. Hospitace a další kontrolní činnost je prováděna, ale závěry, výsledky a analýzy již nejsou prokazatelně a termínovaně uplatňovány. (Drobné nedostatky u třídních výkazů, protokolů, používání neodpovídajícího kulatého razítka školy.) Proto byla kontrolní práce hodnocena jako průměrná.

Celkově bylo řízení školy hodnoceno jako velmi dobré

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu v prvním pololetí školního roku 2000/2001.

Při kontrole dodržování obecně platných právních předpisů bylo zjištěno jejich porušení. Jedná se o název školy uváděný na kulatém razítku, který se neshoduje s názvem školy uvedeným v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Dále se jedná o nezajištění odborné způsobilosti vyučujících v předmětu dějepis a právo.

Celkově byla činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.

Vzhledem k tomu, že od roku 1997 proběhly ve škole pouze tematická inspekce (rok 1998) a inspekce zaměřená na průběh maturitních zkoušek v náhradním a opravném termínu (rok 1999), nelze posoudit vývoj školy k současnému stavu zjištěném při orientační inspekci.

Doporučení řediteli školy:

- zaměřit se v rámci dalšího vzdělávání na splnění odborné způsobilosti vyučujících a řešit otázku dlouhodobého vzdělávání současných pracovníků z pohledu dalšího vývoje vzdělávací nabídky školy,
- u kontrolní činnosti se zaměřit na prokazatelné uplatňování zjištěných závěrů z kontrolní činnosti (u třídních učitelů, předmětových komisí a vlastní činnosti vedoucích pracovníků),
- zlepšit vybavení pomůckami pro všeobecně vzdělávací předměty.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Václav Skála
Členové týmu	Ing. Ivana Nová
	Mgr. Richard Spiegl

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Ladislav Pazák

V Rakovníku dne 22. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. února 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Ing. Jiří Bílek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad	2001-02-15	46/01
Zřizovatel	2001-02-15	45/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2001-02-12	42/01	Připomínky byly podány.